

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Meddelat 2011-11-23

30 kap. 5 § kyrkoordningen

A har, som han får uppfattas, yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar prövar om B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A har till stöd för sin anmälan mot B anfört bl.a. följande: "Jag önskar att Ansvarsnämnden prövar - - B handlande i samband med en artikel i Y nyheter onsdagen den 25 maj. Jag var då tf. kyrkoherde i X församling och arbetsledare för den församlingspedagog, som ärendet berör. Enligt handlingar från C, kyrkorådets ordf. och D, kontraktsprost, har biskop B beordrat att jag som kyrkoherde omedelbart ska sparkas, entledigas – och likväl dåvarande ordf. i kyrkorådet – E. Jag finner biskopens handlande mycket anmärkningsvärt, eftersom jag inte i tidigt skede kontaktades för förklaringar och analyser av ärendet beträffande församlingspedagogen - - -. Jag har under tid gått till botten med ärendet, undersökt bakgrund, omständigheter, polismyndighet, åklagarmyndighet, för att få en så sann bild och bakgrund som möjligt. Samtidigt har jag som medmänniska och själasörjare stöttat församlingspedagogen, eftersom han har allt rätt till förståelse och arbete. Det är därför upprörande att biskop B inte lyssnat till den verkliga bakgrunden i ärenden. Han motiverade med att en präst, samma dag som artikeln publicerades, hade inkommit med en anmälan om mig till Domkapitlet. Detta kan ju inte vara godtagbara skäl till att blockera fakta i ärendet, då det är jag som i första hand ska kontaktas. Enligt upplysning från Z stifts pressombudsman F delgavs biskop B Y Nyheter den aktuella dagen. Att då enbart gå på vad en journalist har skrivit i ärendet och handla därefter är från min sida att betrakta som tjänstefel och grovt åsidosättande av sitt etiska ansvar som biskop, högste ämbetsman i Z stift."

A har till sin anmälan bifogat bl.a. en handling med rubriken "Översikt".

B har i yttrande anfört följande: "Enligt kyrkoherde em A har jag beordrat att både han och hans hustru, E, omedelbart skulle sparkas från de poster som de innehade i församlingen, han som vikarierande kyrkoherde och hon som kyrkorådets ordförande. Något sådant kan jag naturligtvis inte beordra och det har jag inte heller gjort. Däremot har jag i samtal med kyrkorådets au den 13 juni, med E närvarande, påtalat det olämpliga i att både hon och hennes make varit aktivt inblandade i beslut som rör någon av dem båda, till exempel tillsättningen av de upprepade vikariaten på kyrkoherdetjänsten, ordförandens arvode etc. Vid detta tillfälle betonade jag också det olyckliga i att kh och au undanhållit kyrkorådets övriga ledamöter den information som man hade fått om församlingspedagogens förehavanden på en tidigare arbetsplats. Detta medförde ju att kyrkorådets övriga ledamöter inte kunde ta ansvar för de svårigheter som uppkom och bidra till deras bästa möjliga lösning. Vidare hävdar kyrkoherde em A att jag vägrat tala med honom om hanteringen av det som gällde församlingspedagogen. Jag har inte förvägrat honom något samtal med mig. Men jag förklarade för honom att samtalet fick anstå, eftersom saken hade blivit ett domkapitelsärende genom en anmälan mot honom som inkommit till domkapitlet. Under hela min biskopstid har jag försökt undvika att ha egna samtal vid sidan av domkapitlets pågående utredningar. När sedan anmälan mot kyrkoherde A togs tillbaka, träffades vi vid första möjliga tillfälle för samtal. Vårt samtal ägde rum den 14 juni och varade en timme eller två."

Ansvarsnämnden har erfarit att den tidningsartikel i Y Nyheter den 25 maj 2011 som A hänvisar till anger bl.a. att en församlingspedagog anställd inom X församling dömts för sexualbrott begångna på en tidigare arbetsplats samt att A och E ansvarade för anställningen vid X församling.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Astrid Andersson Wretmark, Karl Gustav Sjögren och Monica Andréasson) anförde i beslut den 23 november 2011:

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor

om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Enligt Ansvarsnämnden har det inte framkommit något i ärendet till stöd för påstående att B har beordrat att A och E ska entledigas från sina poster i X församling. Det har inte heller framkommit något som tyder på att B har agerat på något särskilt sätt och utifrån uppgifter i den tidningsartikel som A pekar på. Det framgår av utredningen att det har funnits ett ärende vid domkapitlet gällande A. Det kan inte ses som anmärkningsvärt, utan tvärtom lämpligt, att biskopen inte tar personlig kontakt med dem som är föremål för ärenden vid domkapitlet under den tid handläggningen fortfarande pågår.

Ansvarsnämnden finner sammanfattningsvis att det inte har framkommit något i ärendet som innebär att B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A:s anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida. Ärendet avskrivs därför från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: A anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Ärendenummer: AN 2011/4

Beslut 4/2011